

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209
www.instante.justice.md

No 4-35/11-2024 din 06.10.24

Dosarul Nr.3a-815/23

Curtea Constituțională a RM
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28,
mun. Chișinău

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază copia încheierii din 26.09.2024 prin care a fost admisă parțial cererea apelantului Martin Iaroslav privind sesizarea Curții Constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Anexă:

- Copia încheierii sus-menționate pe 3 file;
- Cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 2 file.
- sesizarea din 17.09.2024 pe 8 pagini.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Dașchevici Grigore

14:30

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	1948/24
" <u>06</u> "	<u>10</u> 20 <u>24</u>

**Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a prevederilor art. art. 8 alin. (1) și 35 alin.(4) din Legea 134/2008 cu privire la
Serviciul de Protecție și Pază de Stat**

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

IAROSLAV MARTIN, :

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, nr.9 din 30.12.2020 Iaroslav Martin a fost eliberat din funcția de director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat.

La 24 februarie 2021 apelantul Iaroslav Martin s-a adresat la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, cu acțiune în contencios administrativ împotriva Președintelui Republicii Moldova cu privire la anularea Decretului Președintelui Republicii Moldova, nr.9 din 30.12.2020 cu privire la eliberarea lui Iaroslav Martin din funcția de director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat și a Deciziei nr.2/6-06-74 din 27.01.2021 de respingere a cererii prealabile.

La 3 martie 2023 apelantul a descărcat dispozitivul hotărârii din 2 martie 2023, pronunțate de judecătorul Victor Sîrbu, prin care acțiunea de contencios administrativ în anulare a actului administrativ individual defavorabil, la cererea lui Iaroslav Martin împotriva Președintelui Republicii Moldova, a fost respinsă ca neîntemeiată. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ a depus apel.

La 15 mai 2023 apelantul a recepționat hotărârea motivată din 2 martie 2023. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, domnul Iaroslav Martin a depus motivele apelului.

Cauza de contencios administrativ este pendinte pe rolul Curții de Apel Chișinău, cu numărul de evidență a dosarului 2-21028655-02-3a-28062023.

C. Obiectul sesizării

Prevederile art. art. 8 alin. (1), 21 alin. (2) și 35 alin.(1) din Legea 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat nu corespund criteriului de **certitudine și previzibilitate legislativă**.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Articolul 1

Statul Republica Moldova

[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care **demnitatea omului, drepturile și libertățile lui**, libera dezvoltare a personalității umane, **dreptatea și pluralismul politic** reprezintă valori supreme și sînt garantate.

*Articolul 20***Accesul liber la justiție**

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

*Articolul 23***Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle**

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

*Articolul 39***Dreptul la administrare**

[...]

- (2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.

*Articolul 43***Dreptul la muncă și la protecția muncii**

- (1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

*Articolul 53***Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**

- (1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

*Articolul 54***Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți**

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

Art. 8 din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat stipulează că, Serviciul este condus de un director, **numit și eliberat din funcție** de către Președintele Republicii Moldova.

Totodată, art. 21 alin. (2) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat **ofițerii de protecție** ai Serviciului sînt persoane **cu funcții de demnitate publică** și funcționari publici cu statut special și se conduc de prezenta lege, de instrucțiunile și actele normative ce reglementează activitatea lor.

Articolul 35 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat reglementează temeiurile **de eliberare din funcție a ofițerilor de protecție**, însă nu și motivele de eliberare din funcție a ofițerilor de protecție care dețin funcții ***de demnitate publică, cum ar fi funcția de director*** al Serviciului.

Prevederile art. 8 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat este o normă de competență materială a Președintelui Republicii Moldova, expusă prin sintagma „*numit și eliberat din funcție*”.

Dispoziția art. 21 alin. (2) din Legea nr. 134/2008 este o normă de clasificare funcțiilor de ofițer de protecție a Serviciului de Protecție și Pază de Stat (SPPS).

Astfel, nici art. 8 alin. (1), art. 21 alin. (2) și nici art. 35 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază **nu reglementează temeiurile de eliberare din funcția de Director al SPPS**. Totodată, aceste norme nu prevăd care este **statutul juridic al ofițerului de protecție care a fost eliberat din funcția de director al SPPS**.

Reieșind din cele enunțate, **textele normative contestate denotă atât o problemă de calitate a legii cât și de proporționalitate constituțională**. Prevederile legislative contestată încalcă drepturile fundamentale prevăzute de art. 39 alin. (2) [dreptul la administrare, care cuprinde dreptul de a deține o funcție publică], de art. 43 [dreptul la muncă și protecția muncii], de art. 53 alin. [dreptul vătămat de o autoritate publică] și de art. 54 [restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți] din Constituția Republicii Moldova.

Securitatea juridică în drept înseamnă că nu există îndoieli cu privire la drepturile și obligațiile unui sistem juridic. Securitatea juridică ar trebui să fie garantată de stat ca o componentă esențială a statului de drept. Elementele structurale esențiale ale securității juridice sunt claritatea juridică, fiabilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea legii, care are scopul de a proteja cetățenii de solicitările sau surprizele excesive de ordin juridic, judiciar sau administrativ.

Pentru cetățean, securitatea juridică înseamnă în primul rând protejarea încrederii. Subliniem că, securitatea juridică apare în viața de zi cu zi tocmai acolo unde dorințele individuale de tratament echitabil sunt dezamăgite deoarece cineva se confruntă cu legalitatea și valabilitatea deciziilor oficiale și cu alte obstacole.

Securitatea juridică include cerințe juridice care servesc orientării și implementării legale: *certitudinea orientării* care înseamnă claritatea (*certitudo*) a ceea ce ar trebui să facă și la ce se poate aștepta, *certitudinea realizării* înseamnă fiabilitatea (*securitas*) că normele legale și obligațiile concrete sunt respectate și aplicate.

Claritatea juridică necesită, în special, ca conținutul normativ al normelor juridice să fie coerent, ușor de înțeles și clar pentru destinatarii acestora și pentru practicianul juridic.

Potrivit jurisprudenței CC, orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure **claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea** actului (HCC 13/2015).

Prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul impune o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având **claritatea și previzibilitatea necesară** (HCC 19/2012 §99).

În accepțiunea CC, textul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă **claritate limitele acesteia** (HCC 26/2016 §50).

Cu referire la condițiile de calitate a legii (incidența articolului 23 din Constituție), subliniem faptul că potrivit art.1 alin.(3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept și democratic, iar în jurisprudența sa constantă Curtea Constituțională reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică.

Totodată, Înalta Curte cu titlu de principiu remarcă faptul că, exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice, opinie similară conținând-se și în Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului 2011.

Curtea Constituțională a reținut constant că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie protecție împotriva arbitrarului. Or, asigurarea respectivelor principii obligă statul să legifereze într-o manieră clară și previzibilă normele de drept adoptate.

Așa dar, adoptarea de către legiuitor a actelor legislative accesibile, previzibile și clare se impune prin prisma art.23 alin. (2) din Legea supremă.

În Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, a fost statuat că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana

poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

Necesitatea examinării calității legii de către autoritățile publice ale Republicii Moldova a fost evidențiată și în jurisprudența CtEDO pe mai multe cauze (Busuioc v. Moldova⁹, Guțu v. Moldova¹⁰). Astfel, în cauza Guțu v. Moldova, §66 (Guțu v. Moldova nr.20289/02, 7 iunie 2007): "...expresia "prevăzută de lege" nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea Half ord v. the United Kingdom, Reports 1997-III, p.1017, §49). Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea Domenichini v. Italy, Reports 1996-V, p.1800, §33)"

Totodată, CtEDO în jurisprudența sa a menționat că nu poate fi considerate „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumite garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (Amman vs. Elveția 2000).

În Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, a fost statuat cu titlu de principiu că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud **interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile**. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o **legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține**, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

În ceea ce privește *incidența art. 54 al Constituției*, subliniem că respectiva normă statuează expres faptul că nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Or, o ingerință în rastrul drepturilor omului urmează a fi justificată de anumite argumente: ingerința corespunde normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional,

ingerința constituie o măsură necesară într-o societate democratică, ingerința trebuie să fie proporțională scopului urmărit etc., argumente care nu pot fi identificate în raport cu legea examinată.

Potrivit actelor internaționale, restrângerile și derogările sunt admisibile dacă: a) sunt necesare într-o societate democratică și sunt prevăzute expres de lege; b) se impun pentru a proteja securitatea națională, ordinea, sănătatea sau morala publică, drepturile și libertățile celorlalți; c) sunt stabilite exclusiv în vederea favorizării binelui general într-o societate democratică; d) sunt impuse pentru membrii forțelor armate și poliției.

Drepturile și libertățile trebuie exercitate în cadrul unor coordonate juridice, la care se adaugă cele morale, politice, confesionale, filozofice etc. În plus, însuși conceptul de libertate ține de respectarea drepturilor și libertăților individuale, inclusiv a celor care se exercită în grup, și ale altor persoane. Posibilitatea juridică a stabilirii unor limitări răspunde nevoii de a asigura securitatea juridică a drepturilor și libertăților celorlalți, în perspectiva realizării intereselor lor individuale, naționale, de grup, a binelui public

Nu în ultimul rând, norma criticată contravine unui șir de acte fundamentale în materia drepturilor omului: *Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția Europeană a Drepturilor Omului*. Actele enumerate prevăd expres condițiile în care este admisă restrângerea drepturilor omului.

Prin urmare, considerăm că orice prevedere în materia asigurării dreptului la informație și accesului la produse media urmează a fi guvernată de marile imperative în materie de informație, care necesită a fi respectate, și anume: exactitatea, onestitatea, discreția, corectitudinea. Or, intenția autorului denotă exact viceversa.

În ceea ce privește alte criterii, și anume:

Ingerința corespunde normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional. În acest sens, restricția trebuie să fie compatibilă cu reglementările celor mai importante instrumente universale în domeniul protecției drepturilor omului, cum sunt: *Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

Ingerința constituie o măsură necesară într-o societate democratică. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, termenul necesar implică existența unei nevoi sociale imperioase. Întrucât statele au îndatorirea de a garanta respectarea drepturilor și libertăților, acestora li se recunoaște și o anumită marjă de apreciere, fie că este vorba despre legislatorul național, fie de alte organe ale statului, inclusiv de instanțele judecătorești, chemate să interpreteze și să aplice prevederile legislației în vigoare.

Ingerința trebuie să fie proporțională scopului urmărit. Luând în considerație faptul că natura restrângerii este criteriul după care se apreciază proporționalitatea acesteia, este importantă ideea că restrângerea trebuie să se facă în favoarea interesului general, adică să existe circumstanțe în care restrângerea nu ar afecta interesul general, ci i-ar aduce beneficii.

Or, legea criticată nu corespunde acestor trei criterii motiv pentru care afectează prevederile art.54 din Constituție.

O altă problemă de constituționalitate este încălcarea prevederilor art. 53 din Constituția Republicii Moldova, care implică dreptul la un control judecătoresc efectiv asupra acțiunilor administrative (oficiale) ale autorităților publice în procesul de executare a legilor și în relația lor cu cetățeanul.

Contorul judecătoresc efectiv pe lângă o procedură de contencios administrativ eficientă și instanțe specializate mai implică și un control deplin și complet asupra acțiunilor oficiale ale autorităților publice, care nu poate fi îngădit prin norme lipsite de certitudine sau printr-o discreție fără limite.

F. Lista documentelor relevante.

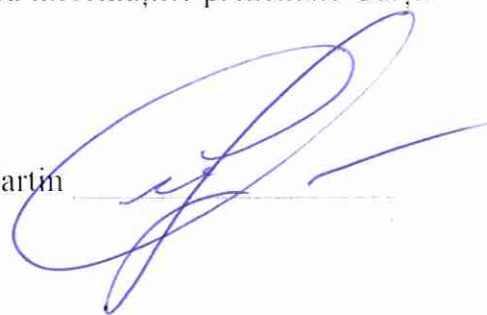
Lucrările dosarului 2-21028655-02-3a-28062023 în procedura Curții de Apel Chișinău.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Subsemnatul, Iaroslav Martin decalară pe propria onoare că informațiile prezentate Curții Constituționale sunt veridice.

17 septembrie 2024

Iaroslav Martin

ÎNCHEIERE

26 septembrie 2024

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mîra Ghenadie
Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând în procedură scrisă, cererea apelantului Martin Iaroslav privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cadrul examinării apelului depus de Martin Iaroslav, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 02 martie 2023,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Martin Iaroslav către Președintele Republicii Moldova, terț Serviciul de Protecție și Pază de Stat, cu privire la anularea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 9 din 30.12.2020 „privind eliberarea domnului Iaroslav Martin din funcția de director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat”; anularea deciziei nr. 2/6-06-74 din 27.01.2021 de respingere a cererii prealabile,

a c o n s t a t a t :

La 24 februarie 2021 Martin Iaroslav a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, solicitând:

- anularea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 9 din 30.12.2020 „Privind eliberarea domnului Iaroslav Martin din funcția de director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat”;
- anularea deciziei nr. 2/6-06-74 din 27.01.2021 de respingere a cererii prealabile.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 02 martie 2023, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Martin Iaroslav.

La 05 martie 2023 avocatul Ciubotaru Cristina, în interesele apelantului Martin Iaroslav, a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 02 martie 2023, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie admisă.

În cadrul ședinței de judecată din 17 septembrie 2024 Martin Iaroslav prin intermediul avocatului Ciubotaru Cristina a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (1), art. 21 alin. (2) și art. 35 alin. (1) din Legea nr. 134 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat.

Art. 230 din Codul administrativ prevede că, încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă.

Studiind materialele cauzei în raport cu cererea depusă de apelantul Martin Iaroslav privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul judiciar consideră că cererea urmează a fi admisă parțial, cu remiterea sesizării spre examinare Curții Constituționale, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Conform prevederilor art. 12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere, care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere, care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform paragrafului 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Inițial, Completul judiciar consideră oportun de a reitera că, instanța de judecată a fost sesizată cu acțiune în contencios administrativ privind efectuarea controlului judecătoresc asupra următoarelor acte administrative:

- 1) Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 9 din 30.12.2020 „Privind eliberarea domnului Iaroslav Martin din funcția de director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat”, în care se specifică că decretul a fost emis în temeiul art. 8 alin. (1) din Legea cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat (f.d. 8, vol. I);
- 2) Decizia (răspunsul) din 27.01.2021, emis de Aparatul Președintelui Republicii Moldova, prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca fiind nefondată. (f.d. 9, vol. I).

Analizând actele administrative contestate în coroborare cu cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, Completul judiciar a stabilit că reclamantul critică modul în care autoritatea publică pârâtă la emiterea Decretului contestat, a aplicat normele materiale, menționând că art. 8 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 reglementează doar competența materială a Președintelui Republicii Moldova, nu și motivele eliberării din funcția de director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat, iar la emiterea actului administrativ contestat urmau să fie aplicate inclusiv prevederile art. 21 și art. 35 din Legea nr. 134/2008.

Instanța de fond în hotărârea sa, a efectuat controlul judecătoresc asupra actului administrativ contestat, dând apreciere legalității acțiunilor autorității publice pârâte întreprinse la emiterea actului administrativ contestat, iar instanța de apel la rîndul său este investită cu competență de a efectua controlul judiciar asupra actului judecătoresc emis de instanța de judecată ierarhic inferioară.

În aceste împrejurări, Completul judiciar consideră că, în speță, se întrunesc condițiile prevăzute de art. 12/1 alin. (2) din Cod de procedură civilă, pentru a dispune ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, norma legală pe care s-a bazat autoritatea publică pârâtă la emiterea actului administrativ.

Or, în această parte a cererii, obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către partea în proces; prevederile contestate sunt aplicabile cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă, în partea art. 8 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat.

Cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității art. 8 alin. (1) din Legea nr. 134/2008, depusă de apelant, constituie o prerogativă a acestuia, iar prin ignorarea demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate și efectuarea controlului judiciar asupra hotărârii contestate fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amână pledoariile.

Ce ține de cererea apelantului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) și art. 35 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Completul judiciar a concluzionat neîntreținerea condiției prevăzute de art. 12/1 alin. (2) lit. c) din Cod de procedură civilă, respectiv în această parte urmează a fi refuzat în admiterea ridicării excepției de neconstituționalitate.

Or, autorul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, nu ține cont de faptul că instanța de judecată investită cu efectuarea controlului judecătoresc asupra actului administrativ contestat, verifică corectitudinea aplicării normelor legale de către autoritatea publică la emiterea actului administrativ și nu intervine cu indicații sau recomandări către autoritatea publică în privința normelor legale care ar urma a fi aplicate la adoptarea unui anumit act administrativ.

Astfel, Completul judiciar concluzionează că, în speță, nu se întrunește condiția prevăzută de art. 12/1 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) și art. 35 alin. (1) din Legea nr. 134/2008, respectiv în această parte se refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Din considerentele enunțate, Completul specializat ajunge la concluzia de a admite parțial cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesiza Curtea Constituțională pentru verificarea constituționalității prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea nr. 134/2008.

În conformitate cu art. 195, 230 Cod administrativ și art. 12¹ Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

dispune:

Se admite parțial cererea apelantului Martin Iaroslav privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) și art. 35 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea apelantului Martin Iaroslav privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Încheierea în partea admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate nu se supune nici unei căi de atac, iar în partea refuzării ridicării excepției de neconstituționalitate încheierea poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președintele completului, judecătorul

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Bostan Angela

Dașchevici Grigore

*Copia corespunde
Jud. Dașchevici*

